

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Едуард Мъгърдич Сарафян,

професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство

на АМТИИ „проф. Асен Диамандиев” – Пловдив

по конкурс за заемане на академичната длъжност **доцент по интерпретация с диригент** в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, към

АМТИИ „проф. Асен Диамандиев” – Пловдив

Общо представяне на кандидата

Кръстин Настев е роден през 1980г. и е започнал музикалното си развитие в хора на пловдивските момчета, който днес носи името на неговата основателка Стефка Благоева. Продължава обучението си в СМУ „Добрин Петков“ – Пловдив със специалности – обой и засилено изучаване на теоретични дисциплини.

Кандидатът е изучавал дирижиране в класовете на авторитетни педагози в лицето на доц. Крикор Четинян /АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив/, проф. Мирослав Попсавов и проф. Пламен Джуров /НМА „Проф. Панчо Владигеров“ – София/, проф. Луц Кьолер /Барселона, Испания/, проф. Рафаел Иммоос /Базел, Швейцария/ и Джанлуиджи Джелмети /Лятна академия в Сиена, Италия/. В ранния етап на обучението си взема уроци по дирижиране при диригента Георги Димитров, а по-късно посещава диригентските курсове на Алан Хейзълдайн, Марк Шанахан, Бруно Апреа, Джанлуиджи Джелмети, Донато Рендзети, проф. Луц Кьолер, Фрийдер Берниус, Рафаел Иммоос, Георг Грюн, проф. Васил Казанджиев и вокалните майсторските класове на Райна Кабаиванска, Монсерат Кабайе, Дарина Такова, Раул Хименес, Калуди Калудов и Рамон Варгас.

Награди и призове

Кандидатът е отличен със следните награди и призове:

- 2024 г. – Кристална лира на СБМТД, за ръководения от него вокален ансамбъл „Капела арте“ в категория „Хорово изкуство“;
- 2013 г. - Специална награда от конкурса за хорови диригенти, организиран от Международната хорова федерация *Europa Cantat* /Санкт Петербург, Русия/;
- 2000 г. - Трета награда от Академичния Бахов конкурс за пианисти, организиран от АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив.

Акценти от творческия и професионален път на кандидата

Кръстин Настев дебютира на сцената на Софийската опера с операта „Селска чест“ от Маскани, дирижира Софийската филхармония и Националния филхармоничен хор и реализира студийни записи със Симфоничния оркестър на БНР. Като гост

диригент дирижира Държавна опера Пловдив, Плевенската филхармония, Шуменския симфоничен оркестър, оркестрите на Анталия, Бурса и Ескишехир (Турция), хора на Анкарското радио, Нидерландския симфоничен оркестър в Еншеде, Младежкия оркестър на Малага (Испания), Симфониета Берлин (Германия).

Като хоров диригент работи в Държавна опера Пловдив, в операта в Анталия, в *Teatre del Cercle* в Барселона и с регионалния симфоничен хор на Мадрид. През 2018 получава покана за асистент в подготовката на операта „Летящият холандец“ за оперния фестивал в Зелцах, Швейцария. Между 2011-2018 дирижира различни хорове в Испания, Германия и Швейцария и ръководи хорове на Консерваторията в Анталия и Музикалното училище в Барселона.

През 2023 дебютира на сцената на Театро Белини в Катания (Италия) със седем представления на балета „Жизел“. През същата година дирижира за първи път оперна гала със специалното участие на Соня Йончева на Летния театър във Варна. Творческата връзка с голямата певица продължава и през следващата година в спектаклите „Тоска“ на Античен театър с Пловдивска опера и „Бохеми“ на Летния театър във Варна, с колектива на Варненската опера.

Понастоящем Кръстин Настев е диригент на Държавна опера Варна, ръководител на ежегодната Творческа лаборатория за хорова музика „Крикор Четинян“ в Пловдив и преподавател във Висшата Консерватория за музика на Кастилия-Ла Манча.

Кратко представяне на получените за рецензиране материали по различните показатели от наукометричната таблица

От особена важност за настоящия конкурс е, че представените наукометрични показатели от Кръстин Настев са представени коректно, покриват минималните национални изисквания, а в определени групи ги надвишават **респектиращо**.

По група показатели А: 50 точки (от необходими 50 т.)

Показател 1. Дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен "доктор"

Богатата художественотворческа визитка, опит и ерудиция на Кръстин Настев намират реализация през 2023 г. чрез придобиване ОНС „доктор“ в Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, Инструментален факултет, професионално направление: 8.3. Музикално и танцово изкуство, което се удостоверява с Диплома № 172 от 11 април 2023 г.

Темата на дисертационния труд е „Хорът и хоровият диригент в операта. Аспекти при подготовката на оперния хор: вокални, езикови и драматургично-музикални проблеми при работата с оперен хор“, в който авторът задълбочено, систематично и подробно разглежда аспектите и спецификата на използването на хора като част от оперния спектакъл, както и ролята и задачите на хоровия диригент в операта. За първи път на български език е представено систематизирано музикалнодраматургично и

стилистично изследване на оперния хор, проследяващо произхода, еволюцията и ролята му в оперния жанр през различните епохи от европейското музикално изкуство.

По група от показатели В: 245 точки (от необходими 100 т.)

По показател 5. Водеща(самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата са представени 7 водещи творчески изяви като диригент на оперни спектакли от Дж. Пучини („Бохеми“ и „Тоска“), Дж. Верди („Аида“ и „Трубадур“), Концерт по случай Освобождението на Варна с Варненска опера, Дж. Росини – „Малка тържествена меса“ - Концерт по случай 80 годишнината на доц. Крикор Четинян и Симфоничен концерт с оркестъра на Варненска опера (солист: Стойка Миланова).

По група от показатели Г: 270 точки (от необходими 120 т.)

По показател 7 Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор" или за присъждане на научна степен "доктор на науките" е представена книга на базата на защитен дисертационен труд със заглавие „Хорът и хоровият диригент в операта. Аспекти при работата с оперен хор“.

Общо 75 точки

По показател 9. Статии и доклади, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата е представена публикация със заглавие „Взаимоотношенията между режисьора и хоровия диригент в оперния театър. Съждения“. Сп. „Музикални хоризонти“, брой 3/2025, стр. 23-25 ISSN: 1310-0076.

Общо 15 точки

По показател 13. Водеща (или самостоятелна) творческа изява в областта на изкуствата, която не е основен хабилитационен труд са представени четири изяви, както следва:

1. Седем спектакъла на балета „Жизел“ в Операта в Катаня, Италия от 06-14. 05. 2023 Зала: Театро Белини ;

2. Симфоничен концерт Реквием на Моцарт Бетовен – Концерт за пиано №:4 и във Варненска опера Солист: Галин Ганчев 13.04.2023, Зала: Драматичен театър – Варна;

3. Концерт на Национален филхармоничен хор „ Св. Обретенов“, Зала „България“- София 24.02.2023; В програмата: Миса Танго от Мартин Палмери /първо изпълнение в София/;

4. Дж. Верди „Макбет“ – диригент на спектакъла във Варненска опера Дата: 03.02.2023, 19 ч. Зала: Драматичен театър – Варна.

Общо 140 точки

По показател 14. Поддържаща творческа изява или участие в колективен продукт в областта на изкуствата са представени четири изяви, както следва:

1. Концерт – Коронационна меса В. А. Моцарт - 14.03.2024 в Катедралата на Албасете ; (участие като диригент на хора)
2. Концерт – Реквием на Л. Керубини 02.04. 2025 г., в Катедралата на Албасете (участие като диригент на хора);
3. Новогодишен концерт на Операта в Анталия 28.12.2010 г. Културен Център Хашим Ишджан, Анталия (участие като диригент на хора)

4. В. А. Моцарт – „Заиде“ 16-17-18. 07. 2010 Топкапъ Дворец, Истанбул Първи оперен фестивал, Истанбул Опера Анталия, (участие като диригент на хора)

Общо 40 точки

По група от показатели Д: 80 точки (от необходими 40 т.)

По показател 17 са представени общо 2 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране както следва:

- Настев, Кръстин; Аспекти при работата с оперен хор; В: Музикални хоризонти; 2022 № 1; ISSN: 1310-0076; с. 19. Цитиране в: Годишник 2024 на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив ISBN: 1313-6526, с. 166 - 172, “Някои специфики от обучението по чужд език (английски) на артстудентите от артакадемията в Пловдив“ от ст. преп. Калина Дечева, цитат на стр. 168;
- Настев, Кръстин; Хорът и хоровият диригент в операта. Аспекти при работа с оперен хор; София: Жанет 45; 2023; ISBN 978-619-04-0068-4; обем на изданието 200 стр. Цитиране в: Годишник 2024 на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив ISBN: 1313-6526, с. 166 - 172, “Някои специфики от обучението по чужд език (английски) на артстудентите от артакадемията в Пловдив“ от ст. преп. Калина Дечева, цитат на стр. 170

Общо 20 точки

По показател 19 са представени общо 6 рецензии за реализирани авторски продукти или творчески изяви в специализирани издания в областта на изкуствата както следва:

1. Рецензия от доц. д-р Георги Патриков за Концерт на Вокален ансамбъл „Капела Арте“, публикувана в реферирания сайт [musicology-bg.com](http://www.musicology-bg.com) в раздел „Други“ : <http://www.musicology-bg.com/>, ISSN 2534-9279

2. Пролетен концерт на Вокалния ансамбъл „Капела Арте“

Автор: Валерия Димитрова В: Сп. Музикални хоризонти, бр.4/2025, стр.12-13, ISSN: 1310-0076

3. “Солисти от Турция гостуват на ОФД – Пловдив”

Автор: Магдалена Андонова

Рецензия за гостуването на солисти от Държавна опера – Анталия /Турция/ на ОФД – Пловдив под диригентството на Кръстин Настев

В: Сп. Музикални хоризонти, бр.2/2010, стр.16-17, ISSN: 1310-0076

4. „Кръстин Настев дирижира Националния филхармоничен хор“

Автор: Елиана Митова

В: Сп. Музикални хоризонти, бр.2/2023, стр.10-11

ISSN: 1310-0076

5. „Великденски концерт във Варна“

Автор – Татяна Капричева

Рецензия за Великденския концерт на Варненска опера а с диригент Кръстин Настев

В: Сп. Музикални хоризонти бр. 4/2023, стр.12

ISSN: 1310-0076

6. „С любов и признателност. Светла памет за Крикор Четинян“ Автор – Кристина Венкова.

Общо 60 точки

По група от показатели Е: 205 точки (от необходими 50 т.)

По показател 28 Ръководство на майсторски клас, ателие или уъркшоп в областта на изкуствата са представени общо 7 майсторски класа в градовете Пловдив и Валенсия.

Общо 140 точки

По показател 29 Творческа изява в майсторски клас, ателие, уъркшоп в областта на изкуствата е представена една изява.

Общо 5 точки

По показател 30 Награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от национални професионални форуми и организации са представени две награди, както следва:

- III награда от Академичен конкурс за изпълнение на творби от Й. С. Бах, 2000 г. в АМТИ – Пловдив. (10 т.)

- „Кристална лира 2024 “ в раздел „Хорово изкуство“ с Вокален ансамбъл „Капела арте“ - Пловдив. (10т.)

Общо 20 точки

По показател 31 Награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от професионални форуми и организации в чужбина са представени две награди, както следва:

- Специална награда от Конкурса за хорови диригенти „Европа Кантат“, 2017 г. проведен в Санкт Петербург, Русия. (20 т.)

- Награда от Хоров фестивал Райнтал, Швейцария, 2018 г. с Женски хор – Прателн (Базел, Швейцария). (20 т.)

Общо 40 точки

Количеството на представения доказателствен материал касаещ научната и художественотворческа продукция за заемане на академичната длъжност „доцент” е впечатляващ по обхват и същност, и представя кандидата Кръстин Настев многостранно, като сериозен диригент, изследовател и педагог.

Въз основа на гореизложеното, **давам своята положителна оценка и предлагам на уважаемите членове на Научното жури по конкурса за доцент по интерпретация с диригент, Кръстин Настев да заеме академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, за нуждите на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив.**

10.11.2025 г.

доц. д-р Едуард Сарафян